

ONDŘEJ ŠEBESTA

POUŤ

do Santiaga de Compostela

UDĚLEJTE
SI INVETURU
V HLAVĚ!

ONDŘEJ ŠEBESTA

POUŤ

do Santiaga de Compostela

ONDŘEJ ŠEBESTA

POUŤ

do Santiaga de Compostela

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Copyright © Ondřej Šebesta, 2016
Cover © Pavel Šebesta, 2016
Layout © Josef Kroupa, 2016
Photos © Ondřej Šebesta, 2014, Joker spol. s r. o., 2016
Czech Edition © Nakladatelství EPOCH s. r. o., Praha 2016

ISBN 978-80-7557-016-1

Poděkování

Chtěl bych poděkovat oběma mým souputníkům, že se nechali vytrhnout ze svých životů a společně se mnou absolvovali toto nádherné dobrodružství. Oba si zaslouží můj obdiv. Irenka za to, že nesla batoh, který byl větší než ona (na rozdíl od poměru naší váhy, který dělal 12 %, byl poměr váhy batohu k její tělesné váze 25 %), a Milan za to, že to nevzdal, třebaže stav jeho nohou byl takový, že by jiní už dávno hodili flintu do žita. Tím beze zbytku naplnil heslo, které platí (nejen) pro *Camino*: „No pain, no glory!“

Děkuji jim také za pomoc při vzniku této knihy a za velkorysost jim vlastní, s níž souhlasili s publikováním řady svých fotografií

Úvod

Kdyby tuhle knížku psal trénovaný turista, který má veškeré nutné vybavení doma ve skříni, tak by asi byla velmi stručná. Patrně by hodnotil trasu jako turisticky zajímavou a až na výjimky nenáročnou. Možná by prostě napsal, že je to „brnkačka“ a laskavý čtenář by se toho mnoho nedozvěděl.

Pokud se ale do psaní pustí netrénovaný jedinec na prahu šedesátky, jenž své BMI už léta úzkostlivě tají, pak je tu určitá šance se z jeho zkušeností a zážitků poučit.

Jakkoli ve svém věku už dávno vím, že zkušenosti jsou přenosné pouze v omezené míře, pokoušel jsem se v době příprav na pouť sehnat co nejvíce informací. Přečetl jsem několik knížek, viděl Estevezův film (*Pout'*), ale nejvíce mi dalo setkání s absolventkou Janou (díky!), která nám poskytla řadu velmi dobrých rad.

Pokud se tedy chystáte na tuhle nádhernou životní zkušenost a jste schopni a ochotni naslouchat zkušenostem stárnoucího gentlemana, snad vám kniha, kterou držíte v ruce, opravdu pomůže ušetřit krev, pot a slzy, jak kdysi pravil Winston Churchill.

V první části je krátký a nepřilíš politicky korektní popis naší cesty, kterou jsme vykonali na přelomu září a října 2014. Osoby jsou skutečné, ale některé příběhy se přesně takhle nestaly, avšak stát se klidně mohly. Autor se omlouvá za literární fikci, která by se třeba mohla někoho dotknout. To nebylo úmyslem vzniku této knížky. Musím se také přiznat k tomu, že jsem původně vůbec neměl v úmyslu psát knihu, jen jsem posílal manželce a pár přátelům, kteří nám drželi palce, každý večer krátké textové zprávy, které velmi brzy přestaly být krátké a začaly

žít vlastním životem. Mí přátelé je přeposílali svým přátelům, až někdo, ani si nevzpomenou kdo, řekl, že bych to měl rozšířit do uceleného tvaru, a tak vznikl tento cestovní deníček.

Ve druhé části shrnuji konkrétní zkušenosti s jednotlivými aspekty pouti. Každému, kdo se na pouť chystá, přeji hodně zdaru, pevné zdraví a dobré počasí.

Buen Camino!

Proč se chodí do Santiaga

Kolem roku 800 našeho letopočtu byl Svatý Jakub pochován v Galícii, ale jeho hrob padl do rukou Maurů a označení místa se ztratilo. Podle legendy se 25. července 814 objevily hvězdy, jež označily polohu posledního odpočinku světce, a na tom místě byl postaven kostel, který později nahradila dnešní katedrála. Od té doby mají v tento památný den všichni Jakubové svátek a od 10. století se konají tzv. svatojakubské pouti k tomuto hrobu. Postupně vzniklo 12 základních tras, ale správně by měl každý poutník vyrazit z domova a první razítko do své poutní knížky (*credencial*) získat ve své domovské farnosti. Proto se vám stane, že na různých místech Evropy narazíte na znamení Svatojakubské mušle (hřebenatky) – většinou v dlažbě větších měst. Jedna z legend o původu tohoto symbolu praví, že portugalský rytíř stál v blízkosti přístaviště, kde stála loď, jež přivezla ostatky sv. Jakuba do Španělska. Když jeho kůň spatřil podivuhodný a světlý třpyt, který dopadal z hvězd na apoštola, vyděsil se natolik, že skočil do vody a vzal s sebou do hlubin i rytíře. Rytíře však zachránili a vytáhli na palubu. Zachránci plni úžasu viděli, že jeho tělo bylo zcela pokryto svatojakubskými mušlemi.

V současné době tyto pouti ztratily svou původní náboženskou náplň, ale spiritualita zůstala. Z vlastní zkušenosti vím, že nejčastějším důvodem je touha po přerušení běhu všedního života, udělat si pauzu, která se do života jakoby nepočítá, provést si v duši i v mysli inventuru, zklidnit se a mít čas pro sebe. Vedle nevšedního turistického zážitku tohle všechno zmíněná pouť nabízí. Snad je to tím, že je nutné překonat množství překážek, že je to pro netréňovaného borce fyzicky náročné a zkraje to bolí, že se vám zredukuje život na základní lidské potřeby

(jíst, pít a spát) a vy zjistíte, že to vlastně stačí. Přepadne vás skromnost a dobrá vůle, která je na *Camínu* (cesta/poutě) všudypřítomná.

Mezi poutníky i ze strany obyvatelstva je cítit určitá spřízněnost volbou – zjednodušme to: arogantní zbohatlík, by to nešel! V tomto mikrokosmu je možné realizovat ideální společnost, kde se mají lidé rádi, pomáhají si, jsou na sebe hodní a po návratu domů je člověku líto, že v běžném životě to není reálné. Snad proto, aby zažili tu neopakovatelnou atmosféru, se tam časem vrací tolik poutníků.

Naše sestava

Když jsem hledal další nadšence, kteří by se mnou absolvovali poutě, narážel jsem na to, že čtyři týdny dovolené nemohou obětovat ti, kteří chodí do práce a mají rodinu, naopak ti, kteří jsou již mimo pracovní proces, často nemají dost peněz a/nebo jim už neslouží zdraví. Cílová skupina byla tedy velmi omezená, ale o to větší radost jsem měl, když se rozhodl vyrazit můj celoživotní kamarád, spolužák ze střední školy Milan, který je sice workoholik, ale dokázal běh svých aktivit na 4 týdny přerušit. Naši nejsvětější trojici doplnila o pár let mladší Irenka, jež je zkušená turistka a žensčina-gerój, jak by řekla moje ruštinářka, protože nevyžadovala kvůli odlišnému obsahu kalhot naprosto žádné úlevy a byla skvělou společnicí do party. Krom toho je z nás na tom s cizokrajnými jazyky nejlépe, takže jsme ji záhy pasovali do role tiskové mluvčí.

Během putování zjistíte, že velikost družstva není problémem přes den, protože stejně nakonec jde každý sám podle svého tempa a sejde se jen o polední pauze, ale může být problémem večer při hledání noclehu.

Nejkrásnějším okamžikem každého dne bylo, když jsme čerstvě vysprchovaní usedli v hospůdce k žejdlíku a navzájem si sdělovali své zážitky – asi tak nadšeně jako děti ve třídě první den po prázdninách.

ČÁST PRVNÍ

■ PROLOG

Stejně jako kdysi Závod míru i my začali prologem. Ještě že ne časovkou.

Pro let do Bilbao přes Brusel jsme si vybrali ten nejvhodnější den – 11. září, aby vše klapalo bez problémů. Žádný útok se nekonal, a tak jsme v pořádku dosáhli cílového letiště. Hned na letišti jsme měli rezervované to nejmenší autíčko z půjčovny. Nasoukali jsme se do skoro nové Pandy s našimi „megabágly“ tak akorát. Dvě stě kilometrů do Pamplony a hledání hotelu díky navigaci ve „founu“ proběhlo bez potíží.

Večer se jdeme projít do centra. Staré město je mini, ale o to hlučnější. Tapas barů je plná ulička a všude se tísní davy. Vybereme si jednu z nich a rukama ukazujeme, které kousky chceme ochutnat.

Všechny jsou skvělé, jeden má chuť si objednat další, ale zítra jdeme na start, proto si dáme jen první španělskou cervezu grande a jdeme spát. Docela fajn hotel, ale v noci je dost teplíčko!

■ DEN PRVNÍ

(Pamplona – Honto; 5 km)

Ráno po snídani odevzdáme fiátka a pokračujeme nájemným vozem na francouzsko-španělské hranice. Přes Pyreneje jede déle než dvě hodiny, Irenka vzadu skoro blinká, je to *careterra dura*, jak prohlásil pan šofér. Před dvanáctou hodinou jsme na startu v St. Jean Pied-de-Port.

Jdeme si pro razítko do *credencialu* (průkaz poutníka), ale jsme ve Francii, takže se dvě hodiny obědvá a poutnické centrum má do půl druhé zavřeno. Tak dlouho čekat nemůžeme. Zkoušíme nejbližší kostel, ale razítko žádné, a tak se stalo, že první razítko naší cesty nám tam „prdla“ ochotná blondýna v prodejně obuvi. Hlavně, že je tam adresa!

Přezouváme se do pohor a vyrážíme. Podle profilu je to nejhorší etapa celé pouti. Začíná ve výšce necelých 200 m n. m. a její nejvyšší bod leží ve výšce 1350 m n. m. Ani kdybychom vyrazili ráno, tak bychom nebyli schopni ujít těchto 25 km v jediném dni. Ve stínu je sice příjemných

DEN PRVNÍ

DEN PRVNÍ A DRUHÝ

26 °C, ale na slunci se nedá vydržet. Cesta vede prudce vzhůru, proto musíme často zastavovat. Je to boj se stářím a obezitou. Do příkrého kopce táhneme navíc 30 kg (15 kg bágl a 15 kg sádla) a po pěti kilometrech toho máme více než dost. Je teprve půl páté, ale když Ajrín objeví nocležnu, nikdo z nás se ani nezeptá, co stojí, a to jsme parta spořílků!

Čeká nás jedna z nejhezčích sprch v životě a pivo na terase. Všude kolem nádherné Pyreneje! Nastoupali jsme skoro 500 m a spíme v Hontu.

■ DEN DRUHÝ

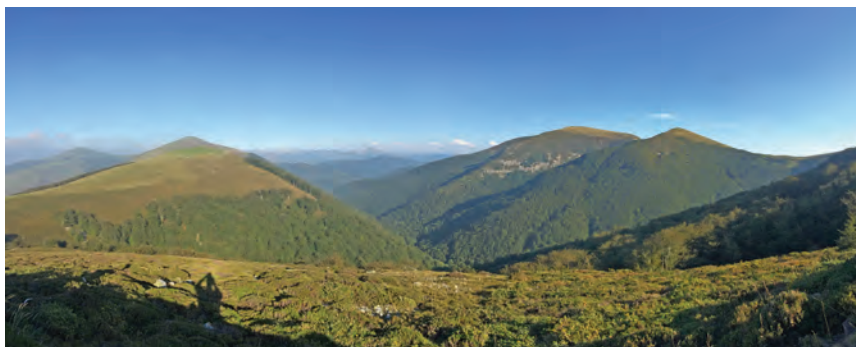
(Hont – Roncesvalles; 20 km)

Na pokoji pro šest nás spalo pět. Z toho jeden Němec hrozně chrápal, takže jsme moc nenaspali. Po kontinentální snídani jsme vyrazili do kopce a šli do něj asi 9 hodin. Zařvaly kyčle a trapézy, pak jsme šli

asi 3 hodiny zase dolů, to naopak zařvala kolena. Ušli jsme s převýšením 1.000 m celkem 20 km a jsme v Roncesvalles.

Zbýl na nás poslední pokoj s dvojpostelí, takže já dnes budu na podlaže, a je mi to fuk. Během této etapy se staly 3 zázraky: nějaký Kanaďan nám dal 2 bagety se šunkou, když už jsme hlady šilhali. On sám

DEN DRUHÝ A TŘETÍ

je taky dostal a nepotřeboval, tak nám je nabídl, aby je nemusel nést v ruce. Pak nám došla voda! Jeden a půl litru nestačilo ani náhodou, a když jsme se na vrcholu stoupání dělili o poslední decky, řekla nám jedna Američanka, že o necelý kilometr dál je tzv. Rolandův pramen. Lepší studenou vodu jsme v životě nepili! Přišli se napít i koně a my seděli a nebyli schopni pokračovat v cestě. Třetím divem bylo, že jsme tuto vražednou trasu zvládli za 12 hodin. Cestou nebyla možnost přespát a Irenka nechtěla pod širák v horách bez jediného stromu, takže nezbývalo než dojít. Už se smrákalo a my museli nasadit čelovky. Cestou jsme fotili neuvěřitelná panoramata. Pyreneje jsou sice překrásné, ale náročné! Já měl pocit, že jsou to spíš Kordillery!

■ DEN TŘETÍ

(Roncesvalles – Bizkaretta; 13 km)

Vyrazili jsme stejně, jako jsme večer přišli – opět poslední. Za námi už je jen „hrbatej“ a „beznohej“, i ten astmatik z Kanady je před námi. První úsek vedl stinnou cestou, což bylo úplně super. Pak cesta pokračovala mezi pastvinami plnými krav i koní. Telata a hříbata – prostě dobytčí ráj na zemi. V lese jsme špatně vyhodnotili značení a zašli si asi dva kilometry. Dobří lidé nás navedli zpět na cestu pravou. Začala se stahovat mračna a sotva jsme doklopýtali do Espinalu na kafe, rozpršelo se. Máme za sebou 7 km, tedy asi polovinu dnešní porce. Déšť naštěstí nevydržel dlouho a opět azúro! Stačí si vzít jiné triko a výstřih a paže jsou v jednom ohni. Slunce nás nešetří!

Jdeme dál, a je to zas do kopce. Menší než včera, ale moc nám to nejde – geronti holt regenerují déle. Připadám si jako stará baterka v mobilu. Hrozně rychle se vybíjím.

Kolem čtvrté jsme ve vsi Bizkaretta s pěknými ubytovnami. Ušli jsme z Roncesvalles 13 km a máme toho dost! Venku hřmí, ale nám je to jedno. Pokoje jsou skvělé, a protože máme vše propocené, čeká nás velké prádlo. Zatímco pereme, venku se čerti žení a kroupy velikosti 1 cm létají až do pokoje.

■ DEN ČTVRTÝ

(Bizkaretta – Lorrasoana; 17km)

Spím jako zabitý, protože netuším, že Milana žere blecha, ale já nic! Holt si vybraly blondáka – on to měl s tím seznamováním vždycky snazší...

Platíme i se snídaní 19 € na osobu a dostáváme v pořadí už čtvrté razítko do *credencialu*. Mraky nevěstí nic dobrého, takže natahujeme na bágly šusťáky a vyrážíme o hodinu dříve než předchozí den.

Čtěli bychom urazit dalších 15km, budou-li k nám bohové milostiví. Ten futrál na bágl způsobil, že jsme prošli mezi kapkami deště a vlastně nezmokli vůbec. Dopolední úsek byl zatím nejsnazší. Jednak bylo málo kopců, a snad už jsme se dostali do rytmu. Taký to bylo převážně ve stínu – takhle by to byla paráda! K obědu byl banán a po něm už to tak snadno nepokračovalo. Asi byl moc těžký. Byl hic, cesta po slunci, to pak stačí jeden kopec a jsme „na šrot“. Nakonec jsme dosáhli vytčeného cíle. Jsme v Lorrasoaně a ušli jsme dalších 15km.

DEN TŘETÍ A ČTVRTÝ

Ubytovny byly plné, ale Irenka to mistrovsky vyřešila, takže máme krásný pokojík a v zahradě dokonce bazén. Milan má první puchýře, zato mně se trapéza vylepšila. Večer se těšíme na pivo. Některé poutníky už známe od vidění.

■ DEN PÁTÝ

(Lorrisoana – Pamplona; 13 km)

Čtyři dny nás všichni poutníci předjížděli, až dnes se karta začala obracet. Nejdříve jsem „ulovil“ dvě Francouzky, ale tím se nemohu vyťahovat, protože pamatovaly, když ještě Mrtvé moře teprve marodilo. Pak jsem ale dostihl americký pár. Zdálky to vypadalo, že mají pod krosnou hliníkovou krabici a v ní nesou třeba Jezulátko ze Santa Fé, ale zblízka to byly alobalové karimatky ve tvaru hranaté harmoniky.

DEN PÁTÝ A ŠESTÝ

Tak jsem pádil, že jsem se vydal za zbloudilým poutníkem a zašel si půl kiláku. Všechna sláva polní tráva! Spadl mi hřebínek, ale zbytek dopoledne jsem došel v pohodě, protože nesvítilo slunce. Po sendviči a cole začalo prát a bylo po hrdinství. Došli jsme na předměstí Pamplony a tam jako všichni ostatní skočili zbaběle na bus do centra. Šlapat městem je fakt hloupý nápad. Zastavili jsme se v centru na zmrzku a dojeli na opačné předměstí jménem Zizur Menor, odkud ráno startujeme. Když poctivě odečtu ten přeskok Pamplony autobusem, bylo to dnes jen 13 km.

Hromadná noclehárna za 12 € vypadala jako morový špitál z filmu *Amadeus*, a tak jsem rád, že přátelé dali přednost pokoji v hostelu za 23 €, kde jsme sami! Museli jsme sice do vedlejší vesnice Zizur Mayor, ale stálo to za to. Nebyli jsme zdaleka sami, kdo to takto vyřešil. Na recepci je ochotná stará paní – jaké mě čeká překvapení, když prohlásí, že jsme se narodili ve stejný den! To vypadám také na 80?

Zase pereme a sušíme, protože je to nutné...

■ DEN ŠESTÝ

(Zizur Menor – Puente de la Reina; 20 km)

Definitivně máme za sebou Pyreneje, které jsme přešli po „Route de Napoleon“. V jaké asi kondici museli být jeho vojáci, když maširovali ve vlněných uniformách, táhli v plné polní a cestou ještě stačili plnit a znásilňovat!

Dnešní etapa vedla prvních 8 km do kopce s převýšením 300 m, ale to byl slabý odvar prvních dní! Na kopci hučel houf větrných elektráren,

